

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికైరనుగృహీతం

॥ శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీగురుపరంపరాసారం

గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ నమోవాకమధీమహే ।

వృణీమహే చ తత్రాద్యౌ దంపతీ జగతాం పతీ ॥ 1 ॥

ఏతే మహ్యమపో ధమన్మథశరోన్మాథాయ నాథాదయః

త్రయ్యంతప్రతినందనీయవివిధోదంతాః స్వదంతామిహ ।

శ్రద్ధాతవ్యశరణ్యదంపతిదయాదివ్యాపగావ్యాపకాః

స్వర్ధావిప్లవవిప్రలంభపదపీవైదేశికా దేశికాః ॥ 2 ॥

హృద్యా హృత్పద్మసింహాసనరసికహయగ్రీవహేషోర్మిఘ్నూష-

క్షిప్తప్రత్యర్థిదృష్టిర్జయతి బహుగుణా పంక్తిరస్మద్గురుణాం ।

దిక్సౌధాబద్ధజైత్రధ్వజపటపవనస్ఫాతినిర్ధూతతత్త-

త్సిద్ధాంతస్తోమతూలస్తబకవిగమనవ్యక్తసద్వర్తనీకా ॥ 3 ॥

1 - ఉపోద్ధాతాధికారః

ఆభగవత్తః ప్రథితామనఘామాచార్యసంతతిం వందే ।

మనసి మమ యత్ప్రసాదాద్వసతి రహస్యత్రయస్య సారోఽయం ॥ 4 ॥

కర్మబ్రహ్మత్మకే శాస్త్రే కౌతస్కుతనివర్తకాన్ ।

వందే హస్తిగిరీశస్య వీధీశోధకకింకరాన్ ॥ 5 ॥

మణివర ఇవ శౌరేర్నిత్యహృద్యోఽపి జీవః
 కలుషమతిరవిందః కింకరత్వాధిరాజ్యం।
 విధిపరిణతిభేదాత్ వీక్షితస్తేన కాలే
 గురుపరిషదుపజ్ఞం ప్రాప్య గోపాయతి స్వం॥ 6॥

కర్మావిద్యాదిచక్రే ప్రతిపురుషమిహానాదిచిత్రప్రవాహే
 తత్తత్కాలే విపక్తిర్భవతి హి వివిధా సర్వసిద్ధాంతసిద్ధా।
 తల్లబ్ధస్వావకాశప్రథమగురుకృపాగృహ్యామాణః కదాచిత్
 ముక్తైశ్వర్యాంతసంపన్నిధిరపి భవితా కశ్చిదిత్థం విపశ్చిత్॥ 7॥

2 - సారనిష్కర్షాధికారః

శ్రుతిపథవిపరీతం క్షేవలకల్పం శ్రుతౌ చ
 ప్రకృతిపురుషభోగప్రాపకాంశో న పథ్యః।
 తదిహ విబుధగుప్తం మృత్యుభీతా విచిన్వంతి
 ఉపనిషదమృతాభేరుత్తమం సారమార్యాః॥ 8॥

శాఖానాముపరి స్థితేన మనునా మూలేన లబ్ధాత్మకః
 సత్తాహేతుసకృజ్ఞపేన సకలం కాలం ద్వయేన క్షిపః।
 వేదోత్తంసవిహారసారథిదయాగుంభేన విస్రంభితః
 సారజ్ఞో యది కశ్చిదస్తి భువనే నాథః స యూథస్య నః॥ 9॥

3 - ప్రధానప్రతి తంత్రాధికారః

ఆధేయత్వప్రభృతినియమైరాదికర్తుః శరీరం
 సత్తాస్థేమప్రయతనఫలేష్వేతదాయత్తమేతత్।
 విశ్వం పశ్యన్నితి భగవతి వ్యాపకాదర్శదృష్టే
 గంభీరాణామకృతకగిరాం గాహతే చిత్తవృత్తిం॥ 10॥

యద్యేతం యతిసార్వభౌమకథితం విద్యాదవిద్యాతమః
 ప్రత్యూషం ప్రతితంత్రమంతిమయుగే కశ్చిద్విపశ్చిత్తమః |
 తత్రైకత్ర ఝటిత్యుపైతి విలయం తత్తన్మతస్థాపనా-
 హేవాకప్రథమానహైతుకకథాకల్లోలకోలాహలః || 11 ||

4 - అర్థపంచకాధికారః

ఆదౌ ప్రాప్యం పరమమనఘం ప్రాప్త్యరూపం చ మాదౌ
 ఇష్టోపాయం త్వయననమసోరీప్సితార్థం చతుర్థ్యాం |
 తద్వ్యాఘాతం మమకృతిగిరి వ్యంజయంతం మనుం తం
 తత్ప్రాయం చ ద్వయమపి విదౌ సంమతః సర్వవేదీ || 12 ||

ప్రాప్యం బ్రహ్మ సమస్తశేషి పరమం ప్రాప్త్యాఽహమసోఽచితుః
 ప్రాప్తిర్దాయధనక్రమాదిహ మమ ప్రాప్త్యా స్వతః సూరివత్ |
 హంతైనామతివృత్తవానహమహంమత్యా విమత్యాశ్రయః
 సేతుః సంప్రతి శేషిదంపతిభరన్యాసస్తు మే శిష్యతే || 13 ||

5 - తత్త్వత్రయాధికారః

ప్రకృత్యాత్మభ్రాంతిర్గలతి చిదచిల్లక్షణధియా
 తథా జీవేశైక్యప్రభృతికలహస్తద్విభజనాత్ |
 అతో భోక్తా భోగ్యం తదుభయనియంతేతి నిగమైః
 విభక్తం నస్తత్త్వత్రయముపదిశంత్యక్షతధియః || 14 ||

ఆవాపోద్వాపతః స్యుః కతి కతి కవిధీచిత్రవత్ తత్తదర్థే-
 ష్వానంత్యాదస్తినాస్త్వోరనవధికుహనాయుక్తికాంతాః కృతాంతాః |
 తత్త్వాలోకస్తు లోప్తుం ప్రభవతి సహసా నిస్సమస్తాః సమస్తాన్
 పుంస్తేషి తత్తేషి దృష్టే పునరపి న ఖలు ప్రాణితా స్థాణుతాదిః || 15 ||

6 - పరదేవతాపారమార్థ్యాధికారః

ఆత్మైక్యం దేవతైక్యం త్రికసమధిగతా తుల్యతైక్యం త్రయాణాం
 అన్యత్రైశ్వర్యమిత్యాద్యనిపుణఫణితిరాద్రియంతే న సంతః |
 త్రయ్యంతైరేకకంఠైః తదనుగుణమనువ్యాసముఖోక్తిభిశ్చ
 శ్రీమాన్ నారాయణో నః పతిరఖిలతనుః ముక్తిదో ముక్తభోగ్యః || 16 ||

జనపదభువనాదిస్థానజైత్రాసనస్థేషు
 అనుగతనిజవార్తం నశ్వరేష్విశ్వరేషు |
 పరిచితనిగమాంతః పశ్యతి శ్రీసహాయం
 జగతి గతిమవిద్యాదంతురే జంతురేకః || 17 ||

7 - ముముక్షుత్వాధికారః

కాలావర్తాన్ ప్రకృతివికృతీః కామభోగేషు దోషాన్
 జ్వాలాగర్తప్రతిమదురితోదర్కదుఃఖానుభూతిం |
 యాథాతథ్యం స్వపరనియతం యచ్ఛ దివ్యం పదం తత్
 కారాకల్పం వపురపి విదన్ కస్తితిక్షేత బంధం || 18 ||

విషమధు బహిష్కర్వన్ ధీరో బహిర్విషయాత్మకం
 పరిమితరసస్వాత్మప్రాప్తిప్రయాసపరాజ్ముఖః |
 నిరవధిమహానందబ్రహ్మనుభూతికుతూహలీ
 జగతి భవితా ధైవాత్ కశ్చిజ్జహాసితసంస్పృతిః || 19 ||

8 - అధికారివిభాగాధికారః

ముముక్షుత్వే తుల్యే సతి చ మధువిద్యాదిషు యథా
 వ్యవస్థా సంసిద్ధ్యత్యధికృతివిశేషేణ విదుషాం |
 వికల్పేత న్యాసే స్థితిరితరవిద్యాసు చ తథా
 నియత్యా వైయాత్యం నియమయితుమేవం ప్రభవతి || 20 ||

ప్రపన్నాదనేషాం న దిశతి ముకుందో నిజపదం
 ప్రపన్నశ్చ ద్వేధా సుచరితపరీపాకభిదయా |
 విలంబేన ప్రాప్తిర్భజనసుఖమేకస్య విపులం
 పరస్యాశు ప్రాప్తిః పరిమితరసా జీవితదశా || 21 ||

9 - ఉపాయవిభాగాధికారః

ఉపాయః స్వప్రాప్తేరుపనిషదధీతః స భగవాన్
 ప్రసత్త్యై తస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతి |
 తదారోహః పుంసః సుకృతపరిపాకేణ మహతా
 నిదానం తత్రాపి స్వయమఖిలనిర్మాణనిపుణః || 22 ||

కర్మ జ్ఞానముపాసనం చ శరణవ్రజ్యేతి చావస్థితాన్
 సన్మార్గానపవర్గసాధనవిధౌ సద్వారకాద్వారకాః |
 ఏకద్వ్యక్యతియోగసంభృతప్రథగాభవానుభావానిమాన్
 సమ్యక్ ప్రేక్ష్య శరణ్యసారథిగిరామంతే రమంతే బుధాః || 23 ||

10 - ప్రపత్తియోగ్యాధికారః

అర్థిత్యేన సమర్థతా త్రికతనుః సంపిండితాధిక్రియా
 సా చాష్టాంగషడంగయోగనియతావస్థా వ్యవస్థాపితా |
 శ్రౌతీ సర్వశరణ్యతా భగవతః స్మృత్యాఽపి సత్యాపితా
 సత్యాదిష్యవ నైగమేష్యధిక్యతిః సర్వాస్పదే సత్పథే || 24 ||

భక్త్యాదౌ శక్త్యభావః ప్రమితిరహితతా శాస్త్రతః పర్యుదాసః
 కాలక్షేపాక్షమత్వం త్వితి నియతివశాదాపతద్భిశ్చతుర్భిః |
 ఏకద్విత్యాదియోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియాః సంశ్రయంతే
 సంతః శ్రీశం స్వతంత్రప్రపదనవిధినా ముక్తయే నిర్విశంకాః || 25 ||

11 - పరికరవిభాగాధికారః

ఇయానితంభూతః సకృదయమవశ్యంభవనవాన్
 దయాదివ్యాంభోధౌ జగదఖిలమంతర్యమయతి |
 భవధ్వంసోద్యుక్తే భగవతి భరన్యాసవపుషః
 ప్రపత్తేరాదిష్టః పరికరవిశేషః శ్రుతిముఖైః || 26 ||

ప్రఖ్యాతః పంచషాంగః సకృదితి భగవచ్ఛాసనైరేష యోగః
 తత్ర ద్వాభ్యామపాయాద్విరతిరనితరోపాయతైకేన బోధ్ధ్యా |
 ఏకేన స్వాంతదార్థ్యం నిజభరవిషయేననేన తత్సాధ్యతేచ్ఛా
 తత్త్వజ్ఞానప్రయుక్తా త్విహా సపరికరే తాదధీన్యాదిబుద్ధిః || 27 ||

12 - సాంగప్రపదనాధికారః

అభీష్టే దుస్సాధే స్వత ఇతరతో వా క్వచన తత్
 భరన్యాసం యాంచాన్వితమభివదంతి ప్రపదనం |
 ఇతః పశ్చాదస్మద్యతననిరపేక్షేణ భవతా
 సమర్థోఽసావర్థస్త్వతి మతివిశేషం తదవిదుః || 28 ||

యుగ్యస్యందనసారథిక్రమవతి త్రయ్యంతసందర్శితే
 తత్త్వానాం త్రితయే యథార్హ వివిధవ్యాపార సంతానిని |
 హేతుత్వం త్రిషు కర్తృభావ ఉభయోః స్వాధీనతైకత్ర తత్
 స్వామిస్వీకృతయద్భరోఽయమలసస్తత్ర స్వయం నిర్భరః || 29 ||

13 - కృతకృత్యాధికారః

సమర్థే సర్వజ్ఞే సహజసుహృది స్వీకృతభరే
 యదర్థం కర్తవ్యం న పునరిహ యత్కించిదపి నః |
 నియచ్ఛంతస్తస్మిన్ నిరుపధిమహానందజలధౌ
 కృతార్థీకుర్మః స్వం కృపణమపి కైంకర్యధనినః || 30 ||

భగవతి హరౌ పారం గంతుం భరన్యసనం కృతం
 పరిమితసుఖప్రాప్త్యై కృత్యం ప్రహీణమకృత్యవత్ |
 భవతి చ వపుర్వృత్తిః పూర్వం కృతైర్నియతక్రమా
 పరమిహ విభోరాజ్ఞాసేతుర్బుధైరనుపాల్యతే || 31 ||

14 - స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాధికారః

స్వరూపోపాయార్థేష్వవితథనివిష్టస్థిరమతేః
 స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం సుభగమపవర్గాదుపనతాత్ |
 ప్రథిమ్నా యస్యాదౌ ప్రభవతి వినీతః స్థగయితుం
 గభీరా౯ దుష్పూరా౯ గగనమహతశ్చిద్రనివహో౯ || 32 ||

స్వాపోద్బోధవ్యతికరనిభే భోగమోక్షాంతరాలే
 కాలం కంచిజ్జగతి విధినా కేనచిత్ స్థాప్యమానాః |
 తత్త్వోపాయప్రభృతివిషయే స్వామిదత్తం స్వనిష్ఠాం
 శేషాం కృత్వా శిరసి కృతినః శేషమాయుర్నయంతి || 33 ||

15 - ఉత్తరకృత్యాధికారః

సంతోషార్థం విమృశతి ముహుః సద్భిరధ్యాత్మవిద్యాం
 నిత్యం బ్రూతే నిశమయతి చ స్వాదుసువ్యాహృతాని |
 అంగీకుర్వన్ననఘలలితాం వృత్తిమోదేహపాతాత్
 దృష్టాదృష్టస్వభరవిగమే దత్తదృష్టిః ప్రపన్నః || 34 ||

ప్రణయినమివ ప్రాప్తం పశ్చాత్ ప్రియా స్వసమన్వితం
 మహతి ముహుర్రామృష్టే దృష్టాం మనౌ మణిదర్పణే |
 ప్రపదనధనాః సంతః శుద్ధైః ప్రభుం పరిభుంజతే
 ప్రస్యమరమహోమాదస్మేరప్రసూనసమైః క్రమైః || 35 ||

16 - పురుషార్థకాష్టాధికారః

స్వతంత్రస్వామిత్వాత్ స్వబహుమతిపాత్రేషు నియతం
 శ్రియః కాంతో దేవః స ఖలు వినియుంక్తే చిదచితౌ ।
 యథాలోకామ్నాయం యతిపతిముఖైరాహితధియాం
 తతో నః కైంకర్యం తదభిమతపర్యంతమభవత్ ॥ 36 ॥

నాథే నస్తృణమన్యదన్యదపి వా తన్నాభినాలీకినీ-
 నాలీకస్పృహణీయసౌ రభముచా వాచా న యాచామహే ।
 శుద్ధానాం తు లభేమహి స్థిరధియాం శుద్ధాంతసిద్ధాంతినాం
 ముక్తైశ్వర్యదినప్రభాతసమయాసత్తిం ప్రసత్తిం ముహుః ॥ 37 ॥

17 - శాస్త్రీయనియమనాధికారః

ముకుందే నిక్షిప్య స్వభరమనఘూ ముక్తవదసౌ
 స్వతంత్రాజ్ఞాసిద్ధాం స్వయమవిదితస్వామిహృదయః ।
 పరిత్యాగే సద్యః స్వపరవివిధానర్థజననాత్
 అలంఘ్యమామోక్షాదనుసరతి శాస్త్రీయసరణిం ॥ 38 ॥

శ్రుతిస్మృత్యాచారైః స్వమతిగతిభిః శుద్ధమనసాం
 సుసంకల్పైః ధర్మైః కులచరణదేశాదిసమయైః ।
 నియోగైర్వ్యోగ్యానాం నియమయితురాదేరభిమతం
 నిమిత్తస్వప్నాద్వైరపి నిపుణమన్విచ్ఛతి బుధః ॥ 39 ॥

18 - అపరాధపరిహారాధికారః

స్వచ్ఛస్వాదుసదావదాతసుభగాం దైవాదయం దేహభృత్
 మాలిన్యప్రశమాయ మాధవదయామందాకినీం విందతి ।
 యద్యపేష్యవమసావసారవిషయస్రోతఃప్రసూతైః పునః
 పంకైరేవ కలంకయన్ నిజతనుం ప్రాజ్ఞైర్న సంశ్లిష్యతే ॥ 40 ॥

ప్రారభేతరపూర్వపాపమఖిలం ప్రామాదికం చోత్తరం
 న్యాసేన క్షపయన్ననభ్యుపగతప్రారబ్ధఖండం చ నః।
 ధీపూర్వోత్తరపాపమజననాజ్ఞాతేఽపి తన్నిష్కృతేః
 కౌటిల్యే సతి శిక్షయాఽప్యనఘయన్ క్రోడీకరోతి ప్రభుః ॥ 41 ॥

19 - స్థానవిశేషాధికారః

యత్రైకాగ్ర్యం భవతి భగవత్పాదసేవార్చనాదేః
 యత్రైకాంత్యవ్యవసితధియో యస్యకస్యాపి లాభః।
 వాసస్థానం తదిహ కృతినాం భాతి వైకుంఠకల్పం
 ప్రాయో దేశా మునిభిరుదితాః ప్రాయీకౌచిత్యవంతః ॥ 42 ॥

సా కాశీతి న చాకశీతి భువి సాఽయోధ్యేతి నాధ్యాస్యతే
 సాఽవంతీతి న కల్మషాదవతి సా కాంచీతి నోదంచతి।
 ధత్తే సా మధురేతి నోత్తమధురాం నాన్యాఽపి మాన్యా పురీ
 యా వైకుంఠకథాసుధారసభుజాం రోచేత నో చేతసే ॥ 43 ॥

20 - నిర్ణయాధికారః

మనసి కరణగ్రామం ప్రాణే మనః పురుషే చ తం
 ఝటితి ఘటయన్ భూతేష్వేనం పరే చ తమాత్మని।
 స్వవిదవిదుషోరిత్యం సాధారణే సరణేర్ముఖైః
 నయతి పరతో నాడీభేదైర్యథోచితమీశ్వరః ॥ 44 ॥

దహరకుహారే దేవస్తిప్తన్ నిషద్వరదీర్ఘికా-
 నిపతి తనిజాపత్యాదిత్సావతీర్ణపితృక్రమాత్।
 ధమనిమిహ నస్తస్మిన్ కాలే స ఏవ శతాధికా-
 మకృతకపురప్రస్థానార్థం ప్రవేశయతి ప్రభుః ॥ 45 ॥

21 - గతిచింతనాధికారః

జ్వలనదివసజ్యోత్స్నాపక్షోత్తరాయణవత్సరాన్
 పవనతపనప్రాలేయాంశూః క్రమాదచిరద్యుతిం |
 జలధరపతిం దేవాధీశం ప్రజాపతిమాగతః
 తరతి విరజాం దూరే వాచస్తతః పరమద్భుతం || 46 ||

పితృపథఘటీయంత్రారోహోవరోహపరిభ్రమైః
 నిరయపదవీయాతాయాతక్రమైశ్చ నిరంతరైః |
 అధిగతపరిశ్రాంతీనాజ్ఞాధరైరతివాహ్య నః
 సుఖయతి నిజచ్ఛాయాదాయీ స్వయం హరిచందనః || 47 ||

22 - పరిపూర్ణబ్రహ్మీనుభవాధికారః

వితమసి పదే లక్ష్మీకాంతం విచిత్రవిభూతికం
 సచివగమితః సంపద్యావిర్భవత్సహజాకృతిః |
 స్ఫుటతదప్యథకిన్ధిః సిద్ధ్యధుణాష్టకతత్ఫలో
 భజతి పరమం సామ్యం భోగే నివృత్తికథోజ్జితం || 48 ||

అవిశ్రాంతశ్రద్ధాశతకలహకల్లోలకలుషాః
 మమావిర్భూయాసుర్మనసి మునిసిద్ధాదిసులభాః |
 మధుక్షీరన్యాయస్వగుణవిభవాసంజనకన-
 న్మహానందబ్రహ్మీనుభవపరివాహో బహువిధాః || 49 ||

సందృష్టః సారవార్షిత్ స్వపరనిశితధీః సంగజిన్నైకసంస్థః
 స్పష్టోపాయోఽతిఖిన్నః సపరికరభరన్యాసనిష్పన్నకృత్యః |
 స్వావస్థార్థం సపర్యావిధిమిహ నియతం వ్యాగసం క్వాపి బిభ్రత్
 నిర్ముక్తస్థూలసూక్ష్మప్రకృతిరనుభవత్యచ్యుతం నిత్యమేకః || 50 ||

23 - సిద్ధోపాయశోధనాధికారః

యుగపదఖిలం ప్రత్యక్షేణ స్వతః సతతం విదన్
 నిరవధిదయాదివ్యోదన్వానశక్యవివర్జితః |
 జలధిసుతయా సార్థం దేవో జగత్ పరిపాలయన్
 పరమపురుషః సిద్ధోపాయః ప్రతీష్ఠభరః సతాం || 51 ||

విశ్రామ్యద్భిరుపర్యుపర్యపి దివానక్తం బహిర్దర్శనైః
 అస్మద్దేశికసంప్రదాయరహితైరద్యాపి నాలక్షితః |
 స్వప్రాప్తేః స్వయమేవ సాధనతయా జోఘుష్యమాణః శ్రుతౌ
 సత్త్వస్థేషు భజేత సన్నిధిమసౌ శాంతావధిః శేవధిః || 52 ||

24 - సాధ్యోపాయశోధనాధికారః

యథాధికరణం ప్రభుర్యజనదానహోమార్చనా-
 భరన్యసనభావనాప్రభృతిభిః సమారాధితః |
 ఫలం దిశతి దేహినామితి హి సంప్రదాయస్థితిః
 శ్రుతిస్మృతిగురూక్తిభిర్నయవతీభిరాభాతి నః || 53 ||

తత్తద్దైతుకహేతుకే కృతధియస్తర్కేంద్రజాలక్రమే
 బిభ్రాణాః కథకప్రధానగణనే నిష్ఠాం కనిష్ఠాశ్రయాం |
 అధ్యాత్మశ్రుతిసంప్రదాయకతకైరద్ధా విశుద్ధాశయాః
 సిద్ధోపాయవశీక్రియామితి హి నః సాధ్యాం సమధ్యాపయన్ || 54 ||

25 - ప్రభావవ్యవస్థాధికారః

స్వరూపం యద్యాదృగ్గుణవిభవలీలాది చ విభోః
 తదాజ్ఞానేతుశ్చ శ్రుతిభిరవసేయం తదఖిలం |

తథా తద్భక్తానాం తదుపసదనాదేశ్చ మహిమా
యథాఽధీతం సద్భిర్యతిపతిముఖైరధ్యవసితః || 55 ||

చాతుర్వణ్యచతుర్విధాశ్రమముఖే భేదే యథావస్థితే
వృత్తం తన్నియతం గుణానుగుణయా వృత్త్యా విశిష్టం శ్రితాః |
త్యాగోపప్లవనిత్యదూరశరణవ్రజ్యావిధౌ కోవిదాః
చింతామభ్యుపగంతుమంతిమయుగేఽప్యేకాంతినః సంతి నః || 56 ||

26 - ప్రభావరక్షాధికారః

శిలాదేః స్త్రీత్వాదిర్విపరిణతిరస్తద్భుతమిదం
తతోఽప్యేతచ్ఛిత్రం యదుత దహనస్యైవ హిమతా |
తృణస్యైవాస్త్రత్వం రిపుషు నిహతేరేవ హితతా
పదత్రేణైవేహ త్రిభువనపరిత్రాణమితి చ || 57 ||

రాగద్వేషమదాదికైరిహ మహారక్షోభిరక్షోభితే
నిత్యే రక్షితరి స్థితే నిజభరన్యాసాభిధానం తపః |
యత్ కక్షీకృతమత్యశేత వివిధాన్ ధర్మానధర్మద్రుహాః
తద్భూమార్ణవలేశవర్ణనమపి ప్రాచాం న వాచాం పదం || 58 ||

27 - మూలమంత్రాధికారః

తారం పూర్వం తదనుహృదయం తచ్చ నారాయణాయే-
త్యామ్నాయోక్తం పదమవయతాం సార్థమాచార్యదత్తం |
అంగీకుర్వన్నలసమనసామాత్మరక్షాభరం నః
క్షిప్రం దేవః క్షిపతు నిఖిలాన్ కింకరైశ్వర్యవిఘ్నాన్ || 59 ||

కల్యాణమావహతు కార్తయుగం స్వధర్మం
ప్రఖ్యాపయన్ ప్రణిహితేషు నరాదికేషు |

ఆద్యం కమప్యధిగతో రథమష్టచక్రం

బంధుః సతాం బదరికాశ్రమతాపసో నః || 60 ||

యదంతస్స్థమశేషేణ వాజ్మయం వేదవైదికం |

తస్మై వ్యాపకముఖ్యాయ మంత్రాయ మహతే నమః || 61 ||

ఇహ మూలమంత్రసంవృతమర్థమశేషేణ కశ్చిదనుభవతి |

స్ఫటికతలనిహితనిధిమివ దేశికదత్తేన చక్షుషా జంతుః || 62 ||

ఇత్థం సంఘటితః పదైస్త్రిభిరసావేకద్విపంచాక్షరైః

అరైస్తత్త్వహితప్రయోజనమయైరధ్యాత్మసారైస్త్రిభిః |

ఆద్యస్త్యక్షరవేదసూతిరజహత్సూలదివృత్తిత్రయః

త్రైగుణ్యప్రశమం ప్రయచ్ఛతి సతాం త్రయ్యంతసారో మనుః || 63 ||

28 - ద్వయాధికారః

ఆకర్ణితో వితనుతే కృతకృత్యకక్ష్యాం

ఆమ్రేడితో దిశతి యశ్చ కృతార్థభావం |

ప్రత్యూషతాం భజతి సంస్మృతికాలరాత్రేః

పద్మాసహాయశరణాగతిమంత్ర ఏషః || 64 ||

న వేదాంతాచ్ఛాస్త్రం న మధుమథనాత్ తత్త్వమధికం

న తద్భక్తాత్ తీర్థం న తదభిమతాత్ సాత్త్వికపదం |

న సత్త్వాదారోగ్యం న బుధభజనాత్ బోధజనకం

న ముక్తేః సౌఖ్యం న ద్వయవచనతః క్షేమకరణం || 65 ||

29 - చరమశ్లోకాధికారః

య ఉపనిషదామంతే యస్మాదనంతదయాంబుధేః

త్రుటితజనతాశోకః శ్లోకః స్వయం సమజాయత |

తమిహ విధినా కృష్ణం ధర్మం ప్రపద్య సనాతనం
శమితదురితాః శంకాతంకత్యజః సుఖమాస్మహే || 66 ||

దుర్విజ్ఞానైర్నియమగహనైర్దురవిశ్రాంతిదేశైః
బాలానర్హైర్బహుభిరయనైః శోచతాం నః సుపంథాః |
నిష్ప్రిత్యాహం నిజపదమసౌ నేతుకామః స్వభూమ్నా
సత్పాథేయం కిమపి విదధే సారథిః సర్వనేతా || 67 ||

వ్యాసామ్నాయపయోధికౌస్తుభనిభం హృద్యం హరేరుత్తమం
శ్లోకం కేచన లోకవేదపదపివిశ్వాసితార్థం విదుః |
యేషాముక్తిషు ముక్తిసౌధవిశిఖాసోపానపంక్తిష్వమీ
వైశంపాయనశౌనకప్రభృతయః శ్రేష్ఠాః శిరఃకంపినః || 68 ||

30 - ఆచార్యకృత్యాధికారః

అధిజిగమిషురాద్యం ధామ దివ్యం త్రిధామ్నః
శ్రుతవివిధపరీక్షాశోధితే క్వాపి పాత్రే |
అనఘగుణదశాయామాహితస్నేహమార్యః
ప్రదిశతి నిరపాయం సంప్రదాయప్రదీపం || 69 ||

నిరవధిదయాదివ్యోదన్వత్తరంగనిరంకుశైః
నియమయతి యః శిష్యాన్ శిక్షాక్రమైర్గుణసంక్రమైః |
అచరమగురోరాజ్ఞాపారంపరీపరవానసౌ
న పరమిహ తాంస్తల్లక్షణ స్వమప్యభిరక్షతి || 70 ||

31 - శిష్యకృత్యాధికారః

అశిథిలగురుభక్తిస్తత్ప్రశంసాదిశిలః
ప్రచురబహుమతిస్తద్వస్తువాస్తాద్విదేకేఽపి |

గుణవతి వినియోక్తుం గోపయన్ సంప్రదాయం
కృతవిదనఘవృత్తిః కిం న విందేన్నిధానం || 71 ||

అధ్యాసీనతురంగవక్త్రవిలసజ్జిహ్వోగ్రసింహాసనాత్
ఆచార్యాదిహ దేవతాం సమధికామన్యాం న మన్యామహే |
యస్యాసౌ భజతే కదాచిదజహద్భూమా స్వయం భూమికాం
మగ్నానాం భవినాం భవార్ణవసముత్తారాయ నారాయణః || 72 ||

32 - నిగమనాధికారః

కరబదరితవిశ్వః కశ్చిదాచార్యదృష్ట్యా
ముషితనిఖిలమోహో మూలమంత్రాదిభోగః |
సగుణవిషయసిద్ధౌ సంప్రదాయం ప్రయచ్ఛన్
సుచరితసిలహారీ సూరిబృందాభినంద్యః || 73 ||

ఇతి యతిరాజమహానసపరిమళపరివాహావాసితాం పిబత |
విబుధపరిషన్నిషేవ్యాం వేదాంతోదయనసంప్రదాయసుధాం || 74 ||

కలకంఠగణాస్వాద్యే కామస్యాస్త్రే నిజాంకురే |
నింబవృత్తిభిరుద్ధీరే న చూతః పరితప్యతే || 75 ||

నిర్విష్టం యతిసార్వభౌమవచసామావృత్తిభిర్యోవనం
నిర్ధూతే తరపారతంత్ర్యనిరయా నీతాః సుఖం వాసరాః |
అంగీకృత్య సతాం ప్రసత్తిమసతాం గర్వోఽపి నిర్వాపితః
శేషాయుష్యపి శేషిదంపతిదయాదీక్షాముదీక్షామహే || 76 ||

ఆస్తిక్యవాన్ నిశితబుద్ధిరనభ్యసూయుః
సత్సంప్రదాయపరిశుద్ధమనాః సదర్థి |
సంకేతభీతిరహితః సతృణేష్వసక్తః
సద్వర్తనీమనువిధాస్యతి శాశ్వతీం నః || 77 ||

రహస్యత్రయసారోఽయం వేంకటేశవిపశ్చితా |
శరణ్యదంపతివిదాం సంమతః సమగృహ్యత || 78 ||

|| ఇతి శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం సంపూర్ణం ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||